

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Quomodo sine speculi, & alterius visibilis rei visione pendula imago in aere
videatur. Cap. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

modando, ut prius diximus, sed lumen foramen non feriat, quia impedit operationem, lux enim secunda est, quæ simulachra fert. Non occultabimus tandem rem admirabilitate, & hilaritate plenam, postquam in hunc sermonem incidimus,

ut noctu imago pendula in cubiculo videatur.

Nocte enim interpesta in cubiculi medio pendula videbitur imago cuiusvis simulachri, non sine aspicientium terrore. Ante foramen cubiculi accommodetur imago, quam in medio alterius obscuri cubiculi pendulam representare quærimus, & circum multæ sint faces accensæ. In medio vero obscuri cubiculi album linteum opponatur, vel aliquod solidum, quod possit intromissam imaginem recipere: nam spectantibus, quum linteum non videant, videbitur imago in medio aeris pendula, & luminosa, non sine metu, & horrore, & præsertim si artifex fuerit ingeniosus.

Quomodo sine speculi, & alterius visibili rei visione pendula imago in aere videatur. CAP. VIII.

PRIVS QUAM ex huius pendulæ imaginis visione discedamus, doceamus quomodo fieri possit, ut cuiusvis rei imagines in aere pendulas videamus, quod mirabilium rerum omnium mirabilissimum erit: præsertim sine speculi & rei visibilis visione. Sed prius videamus & quid antiquiores de re eadem scripserint. Vitellio quidam suo Marte rem describit hoc modo. Cylindricum segmentum media domo super tabulam, vel tripodem erectum firmetur, ut perpendiculariter solum feriat, inde è foramine aliquo, vel rimula à speculo aliquantulum distanti oculus collocetur, & sit fixus, ne hinc inde moveri possit: è speculi inde regione rumpatur paries, ac fenestræ instar accommodetur, pyramidis formam habeat, intus conus, foris vero basis existat, ut fieri solet, ubi pictura, vel imago aliqua collocetur, ut oculo spectari possit, sed à superficie columnaris speculi reflectatur, ut pictura illa extra collocata, quæ ex oculi foramine videri non potest, in aere pensilis videatur. Quod non sine admiratione intuebitur. Efficat id quoque speculum pyramidale conuexum, si sic

accommodabis, vt eadem referat imaginem. Fit etiã sphaerico conuexo concauo. Sed res plus in tiruli fronte, quã in recessu promittit. Videbitur imago extra speculum, sed per medium speculi, vt intra speculum res spectata, extrinsecus spectari videatur. Et hoc loco, vt in cæteris, turpiter errat. Melius dixisset per cylindricum crystallinũ: nam vt pila extra mitteret, sed peius, quam in pila, vt dicemus. Sed dicamus quod semper tacendum decreueram,

vt neq₃ visibile, neq₃ speculũ spectetur, sed imago sola in cubiculi medio pendula videatur,

Et circumambulando vndique imaginem aspicias. Sed populo propalanda tam res digna? tam indignum facinus committendum? ab calamus è manu excidit. Sed vincat posteris iuuandi voluntas, ex hac enim, quã rematione quadã, maiora fortasse, & mirabiliora propagabuntur. Est, sed ne cylindrica sphaeralis, vel conuexa pyramidalis concaui dissectio, cuius segmenti portio ignoratur, si tamen illa, quã ad eius rectũ per hemicylindrum descendat, & quadratũ, & per obliquũ disungitur. Ex duabus partibus pendula accipiatur, ac infra in suã diametri dimidiatã medio comportatur. Cuncta claudantur domus fenestrae, earum rimis constituatur obex, ne lumen ingrediens infra penetret. Eo loco vbi spectaculum apparatus, si coincidunt Solis, vel Lunæ radij, omne destruetur spectaculum. Repercussus imaginis radius accommodetur, vt recta in terris caput re-percutiatur. Sic obiectum visibile repercussum, infra, & supra reflectitur, formam speculi primam imitabitur, & quum supra ipsam iam dictam accommodetur aenea, vel marmorea tabula, ne à fenestra recidens lumen, & repercussum intro à cylindro plano, curuoque speculo offendatur, ab obice palmari, sub eius tripla latitudine, irrumper enim foras circumcirca, obnubilabit visionem, vt imago accommodetur valde profunda, vt puteus videri possit, sic vt occurrens radius, accedat spectator, oberrare nõ valde possit, sed circa pupillam circumdare, ne vitro offendatur visus. Imago tunc conspicitur
acc

nec videbitur supra tabulam, vbi catherus incidentia
per centrum speculi secabit visus lineam. Clarius rem
aperire non possumus, & quod potuimus, præstitimus,
scio non parum gaudebit, qui id assequetur.

*Speculorum mixtionēs, & varia imaginum appari-
tiones. CAP. IX.*

Nunc speculum cōstruere cōnabimur, in quo mul-
tæ apparebunt imaginum diuersitates; etsi tale
difficilis fuerit constructionis, imaginum tamen diuer-
sitate, & occurrentia rependet. Sigitur

*Speculum construere, in quo multæ imagi-
num diuersitates*

appareant vis, circulum capies arcuæ, vel eximia capac-
tatis, quo speculum volueris, & hinc inde absidis por-
tiones abscondas duas, ex pentagoni quantitate vna, al-
tera ex hexagono, quo patuit modo in mathematicis:
inde pentagoni arcus tabula quadam, vel ferro intus
excauetur, vt suo gremio perfecte recipiat, vt ex ea refe-
catus videatur, contrariæ autem dispositionis hexago-
ni erit latus, nam illius quantitas conuexa excipiatur
tabula, vt instar illius arcus promineat, inde cetera, vel
plumbea accipiatur bractea conuenientis soliditatis,
latitudine arcum hexagoni, & longitudine vtrosq; su-
perans. Sic deinde incuruetur lamella, vt rite in excā-
uato infideat ligno, ne intercapedo, vel rimula relin-
quatur vlla, & conuexa superficies seruata prominens
tunc intrinsecus applicetur secūdam eius latitudinem,
ne concauitatis forma aduersetur conuexitati, sed la-
mella eadem vtrasque sine impedimento recipiat por-
tiones. Sic parato archetypo, chalybis, vel alterius rei
mistura, speculum construatur, vti docebimus, & per-
politum multas ostendet imaginū diuersitates. Primo
dextra, dextra videbuntur, & sinistra, sinistra, quum pla-
norum speculorū passio fit, vt oculus, qui fuerit dexter,
hic leuus, & è leuo mutuo fiat dexter. Si vero retro gra-
dus tuleris, commensuratum videbitur idolum, & ima-
go anterius prominebit, si ad conuexam magis accedes
superficiem, turpis fiet imago, & quanto magis hære-